

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

2. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan öğrenme çıktılarından bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

2. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerine ait öğrenme çıktıları, öğretmenlerimizin öğrenme çıktısı ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu öğrenme çıktılarına sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

Öğrenme Çıktısı: SB.5.4.3. Temel insan hak ve sorumluluklarının önemini sorgulayabilme

1. Erkan ve ailesi, bir hafta önce mahallelerinde açılan parkı görmek için dışarı çıktı. Rengârenk çiçeklerle süslenmiş yürüyüş yolları, çocuklar için oyun alanları ve dinlenmek için konulmuş banklar herkese keyifli vakit geçirme fırsatı sunuyordu. Erkan, kardeşiyle oyun oynarken ailesi de banklarda oturup temiz havanın tadını çıkarıyordu. Ancak bir süre sonra Erkan, parkın bazı köşelerinde hoş olmayan manzaralar fark etti. Yerlere atılmış plastik şişeler, oyun alanına saçılmış çöpler...

Erkan'ın parkta karşılaştığı sorun hangi temel insan hakkıyla ilişkilendirilebilir? Bu hakkın korunması neden önemlidir? Açıklayınız.

"Erkan'ın parkta karşılaştığı bu sorun, "sağlıklı ve temiz bir çevrede yaşama hakkı" ile ilişkilendirilebilir. Kirli çevreler; insan sağlığını olumsuz etkiler. Çöpler, hastalıkların yayılmasına zemin hazırlar. Çevreye zarar vermek, su, toprak ve hava gibi hayati kaynakların kirlenmesine yol açar ve uzun vadede tüm canlıların yaşamını tehdit eder. Bu hakkın korunması, bireylerin sağlığını koruyarak daha temiz ve yaşanabilir bir çevre sunar; toplumsal sorumluluk bilincini geliştirir ve gelecek nesillere düzenli bir yaşam alanı bırakılmasını sağlar."

Öğrenme Çıktısı: SB.5.5.1. Kaynakları verimli kullanmanın doğa ve insanlar üzerindeki etkisini yorumlayabilme

2. Furkan, su kaynaklarını verimli kullanmak amacıyla elini yıkarken ve dişini fırçalarken suya ihtiyacı olmadığı anlarda musluğu kapatır. Çamaşır ve bulaşık makinesi satın alırken enerji verimliliği yüksek olanları tercih eder. Çamaşır ve bulaşık makinelerini tam dolduklarında çalıştırır. Sebze ve meyveleri yıkamak için kullandığı suyu, çiçek sulayarak yeniden değerlendirir.

Furkan'ın davranışlarını doğaya ve insanlara etkisi açısından değerlendiriniz.

Furkan'ın;Suya ihtiyacı olmadığı anlarda musluğu kapatması su israfını engeller. Bu, su kaynaklarının korunmasına yardımcı olur ve suyun daha verimli kullanılmasını sağlar. Bu tür davranışlar özellikle kurak bölgelerde su krizinin önlenmesine yardımcı olur. Gereksiz su tüketimini azaltarak nehirlerin, yeraltı sularının ve diğer su kaynaklarının korunmasına katkı sağlar. Bu durum gelecek nesillerin temiz su ve enerjiye erişimini sağlamak için kritik bir rol oynar.Sebze ve meyve yıkamak için kullandığı suyu çiçek sulamada da kullanması, atık su miktarını azaltırken bitki sulama için temiz su tüketimini de düşürür.Çamaşır ve bulaşık makinelerini dolu olarak çalıştırması, enerji verimliliği yüksek çamaşır ve bulaşık makineleri tercih etmesi enerji tüketimini azaltır. Bu da fosil yakıt kullanımını ve karbon salınımını düşürür, böylece iklim değişikliğiyle mücadeleye katkı sağlar. Aynı zamanda bu davranış Furkan'ın elektrik faturalarını da düşürür. Bu tasarruflar, kişisel ekonomiye de katkı sağlar.

Öğrenme Çıktısı: SB.5.5.3. Yaşadığı ildeki ekonomik faaliyetleri özetleyebilme

3. Ayşe, Erzurum'un güzel yaylalarından Çamlıca'daki büyük çiftliğinde inek yetiştiriyor. İneklerinin beslenme sürecinden başlayarak her şeyi kendisi kontrol ediyor. Çiftliğinde ürettiği yemlerle beslediği hayvanlarından elde ettiği süt, çiftliğin hemen yakınında kurduğu fabrikada değerli ürünlere dönüşüyor. Ayrar ve yoğurt gibi geleneksel Türk lezzetleri, onun elleriyle hayat buluyor ve Türkiye'nin dört bir yanındaki marketlerde satışa çıkıyor.

Buna göre Ayşe hangi ekonomik faaliyetlerde bulunmaktadır? Metinde verilen cümlelerle ilişkilendirerek açıklayınız.

Ayşe; hayvancılık, tarım, sanayi ve ticaret faaliyetlerinde bulunmaktadır. Hayvancılık; ürünleri ve güçleri ile insanlara faydalı hayvanların bakımı, beslenmesi, üretimi ve yetiştirilmesini kapsayan ekonomik faaliyettir. Ayşe büyük çiftliğinde inek yetiştirerek hayvancılık faaliyetinde bulunmaktadır. Tarım, insanların ekme ve dikme yoluyla toprağı işleyerek ürün elde etmesidir. Ayşe, çiftliğinde yem üreterek tarım faaliyetinde bulunmaktadır. Sanayi; ham maddeye makinelerle biçim vererek, büyük miktarda üretim yapılan ekonomik faaliyettir. Ayşe; hayvanlarından elde ettiği sütü, çiftliğinin yakınında kurduğu fabrikada ayran ve yoğurda dönüştürerek sanayi faaliyetinde bulunmaktadır. Ticaret; kazanç amacıyla yürütülen alım satım işleridir. Ayşe, ürettiği ürünleri marketlerde satışa çıkararak ticaret faaliyetinde bulunmaktadır.